

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5100/2546

นาย กมล ตั้งอมรศิริ โจทก์ นาย บุญชัย ศรีณรงค์ศิริ จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 177, ป.วิ.อ. มาตรา 185, พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4, พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 7

ย่อ / หลักกฎหมาย

ความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 ขึ้นอยู่กับการออกเช็คเพื่อชำระหนี้ที่มีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมาย แล้วธนาคารปฏิเสธไม่ใช้เงินตามเช็คนั้น ส่วนปัญหาว่า หลังจากที่ดินธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินแล้วมีการชำระเงินตามเช็คให้แก่ผู้ทรงเช็คมากน้อยเพียงใด มิใช่ข้อสำคัญในคดี เพราะไม่ใช่เหตุผลที่ศาลจะนำไปวินิจฉัยชี้ขาดว่า จำเลยกระทำความผิดจริงหรือไม่ เว้นแต่เป็นการเบิกความว่า ได้ใช้เงินตามเช็คให้แก่ผู้ทรงเช็คภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้ออกเช็คได้รับหนังสือทวงถามว่าธนาคารไม่ใช้เงินตามเช็คนั้นซึ่งทำให้คดีเล็กน้อยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 7 โจทก์ฟ้องว่า จำเลยเบิกความว่า หลังจากที่ดินธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็ค ผู้ออกเช็คไม่เคยชำระเงินให้แก่จำเลยจึงมิใช่ข้อสำคัญในคดี แม้ข้อเท็จจริงจะรับฟังได้ว่าจำเลยกระทำการตามฟ้องก็ไม่อาจลงโทษจำเลยในความผิดฐานเบิกความเท็จได้

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2536 เวลากลางวันจำเลยได้เบิกความเป็นพยานต่อศาลแขวงพระโขนงในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 2861/2537 ข้อหาความผิดต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค ระหว่างพนักงานอัยการสำนักงานอัยการสูงสุด กองคดีแขวงพระโขนง โจทก์ นายกมล ตั้งอมรศิริ จำเลย ซึ่งจำเลยมีฐานะเป็นโจทก์ร่วมว่า "หลังจากธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินได้ติดต่อทวงถามจำเลยแล้วแต่จำเลยไม่ชำระ" และเบิกความตอบคำถามของทนายโจทก์ร่วมว่า "งานนายหน้าที่ข้าพเจ้าติดต่อให้จำเลย (โจทก์ในคดีนี้) เรียบร้อยทุกอย่าง คือทำสัญญาเช่าที่ดินกับการรถไฟ การถมดิน ถมทรายได้ทำเรียบร้อย" และจำเลยยังเบิกความตอบคำถามค้านของทนายจำเลยว่า "การลงชื่อในเอกสารเหล่านี้ (ล.2, ล.3, ล.4) เป็นการเซ็นเล่น ๆ ไม่มีจุดประสงค์" ซึ่งเป็นความเท็จทั้งสิ้น ความจริงมีว่า เมื่อธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็ค จำเลยได้ไปขอรับเงินตามเช็คจากโจทก์ โจทก์ได้ชำระเงินให้แก่จำเลยแล้ว ให้จำเลยลงชื่อไว้เป็นหลักฐานว่า จำเลยได้รับเงินจากโจทก์ ส่วนเรื่องงานนายหน้านั้น จำเลยไม่สามารถดำเนินการให้โจทก์เช่าที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทยเพื่อทำถนนและสะพานผ่านเข้าออกไปยังที่ดินของโจทก์ได้ การเบิกความเท็จของจำเลยดังกล่าวเป็นข้อสำคัญในการพิจารณาคดีอาญา ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 177 ศาลชั้นต้นได้สอบสวนมูลฟ้องแล้ว เห็นว่าคดีมีมูล ให้ประทับฟ้อง จำเลยให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้ (ที่ถูก กลับ) เป็นว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 177 วรรคสอง จำคุก 1 ปี จำเลยฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "เห็นสมควรวินิจฉัยเสียก่อนว่า คำเบิกความต่อศาลของจำเลยที่โจทก์กล่าวอ้างมาในคำฟ้องเป็นข้อสำคัญในการพิจารณาคดีความผิดต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค

หรือไม่ เห็นว่า องค์ประกอบความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 ย่อมขึ้นอยู่กับ การออกเช็คเพื่อชำระหนี้ที่มีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมาย แล้ว ธนาคารปฏิเสธไม่ใช้เงินตามเช็คนั้น เนื่องจากผู้ออกเช็คเจตนาที่จะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็ค หรือ ในขณะที่ออกเช็คคนนั้นไม่มีเงินอยู่ในบัญชีอันจะพึงให้ใช้เงินได้ หรือออกเช็คสั่งจ่ายเงินจำนวนสูงกว่า เงินที่มีอยู่ในบัญชีอันจะพึงให้ใช้เงินได้ ในขณะที่ออกเช็คคนนั้น หรือถอนเงินทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ออกจากบัญชีอันจะพึงให้ใช้เงินตามเช็คจนจำนวนเงินเหลือไม่เพียงพอที่จะใช้เงินตามเช็คคนนั้นได้ หรือห้ามธนาคารมิให้ใช้เงินตามเช็คคนนั้นด้วยเจตนาทุจริต ดังนั้นในการพิจารณาคดีอาญาดังกล่าว ต้องให้ได้ว่าความว่า จำเลยกระทำการครบถ้วนตามองค์ประกอบความผิดที่กฎหมายบัญญัติ กล่าวคือ ได้ออกเช็คเพื่อชำระหนี้ที่มีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมาย และธนาคารตามเช็คปฏิเสธการจ่ายเงินตามที่กฎหมายบัญญัติ ส่วนปัญหาว่า หลังจากธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินแล้วมีการชำระเงินตามเช็คให้แก่ผู้ทรงเช็คมากน้อยเพียงใดน่าจะมิใช่ข้อสำคัญในคดี เพราะไม่ใช่เหตุผลที่ศาลจะนำไปวินิจฉัยชี้ขาดว่า จำเลยในคดีเรื่องนั้นกระทำความผิดจริงหรือไม่ เว้นแต่เป็นการเบิกความว่า ได้ใช้เงินตามเช็คให้แก่ผู้ทรงเช็คภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้ออกเช็คได้รับหนังสือทวงถามว่า ธนาคารไม่ใช้เงินตามเช็คคนนั้นซึ่งทำให้คดีเลิกล้มตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 7 เมื่อเป็นเช่นนี้ที่โจทก์ฟ้องว่า จำเลยเบิกความว่า หลังจากธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็ค ผู้ออกเช็คไม่เคยชำระเงินให้แก่จำเลยจึงมิใช่ข้อสำคัญในคดี ส่วนที่โจทก์ฟ้องว่า จำเลยมิได้จัดการให้โจทก์เช่าที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทยเพื่อสร้างถนนและสะพานผ่านเข้าออกไปยังที่ดินของโจทก์ และขอให้ลงโทษฐานเบิกความเท็จตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 177 นั้น ตามคำฟ้องในข้อนี้ไม่เป็นที่เข้าใจว่าโจทก์ประสงค์ให้ลงโทษจำเลยฐานเบิกความเท็จในข้อใด แม้ข้อเท็จจริงจะรับฟังได้ว่าจำเลยกระทำการตามฟ้องก็ไม่อาจลงโทษจำเลยในความผิดฐานเบิกความเท็จได้ ฎีกาของจำเลยฟังขึ้น เมื่อวินิจฉัยมาดังกล่าวข้างต้นแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยฎีกาข้ออื่นของจำเลย" พิพากษากลับให้ยกฟ้อง

องค์คณะ

กำพล ภู่อุดแสง · ปัญญา สุทธิบดี · วิชัย เหลืองวิไล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/5100/2546>